

Audrey Magee parla del colonialisme en una illa amb els últims parlants purs de l'idioma “L'irlandès era de pobres i analfabets”

BEGÒNIA GÓMEZ URZAIZ
Barcelona

Si un creixia a Irlanda als anys setanta, no ho tenia ni tan fàcil per escapar-se de la història, amb totes les seves feixugues majúscules. Audrey Magee (Ennis, Kerry, 1966) ho va entendre aviat. Abans d'arribar a l'adolescència ja havia passat per dos successos que la van marcar. Un va ser l'assassinat de lord Mountbatten per l'IRA, l'agost del 1979, Magee, llavors una adolescent, acabava d'estar aquell mateix estiu a França, a la costa bretona, com a part d'un intercanvi escolar. Allà tot feia olor, se sentia i es veia molt semblant a Irlanda, amb una diferència fonamental: no hi havia violència. L'atemptat contra Mountbatten, el cosí favorit d'Elisabet II i antic governador de l'Índia, va tenir tres víctimes més, entre les quals dos nois d'una edat semblant a la de Magee, el net del militar, Nicholas Knatchbull, de 14 anys, i un noi del comtat que assistia en les tasques de pesca, Paul Maxwell, de 15. Tots dos van morir a l'instant per ferides de la bomba que l'IRA va fer detonar al vaixell de pesca de la família. “Vaig pensar que, si haguessim estat a França, aquell gent simplement hauria continuat pescant. I que a mi aquella violència m'estava determinant. Jo realment volia que nois de 14 i 15 anys morissin per mi? A Irlanda ens sembla molt bé beneficiar-nos de la violència del 1916 [independència del país], però no tant de la del 1979”, reflexiona l'autora en una recent visita a Barcelona.

El segon fet dramàtic que la va marcar va ser la mort d'Anne Lovett, una adolescent, mentre patia, tota sola, en una cova, un nadó que era fruit de la violació d'un

Audrey Magee fotografiada en un carrer de Barcelona

capellà del poble. “Vaig entendre que això et passa quan ets dona i les coses et surten malament a Irlanda”.

Més tard, amb tot bullint-li al cap, Magee es va fer periodista –va cobrir per a *The Irish Times* el procés de pau a Irlanda del Nord– i després novel·lista. *La colònia* (Periscopi/Sexto Piso) és la seva segona novel·la i es podria qualificar com una metàfora sobre les diferents formes de colonialisme si no fos perquè redueix la a una fàula simbòlica aplaada l'ambició del text. En una illa sen-

se nom hi viuen els últims parlants purs de l'irlandès, alguns de no contaminats per l'anglès.

En quatre generacions de la mateixa família es veu el desenvolupament, o la decadència, segons es miri: des de la matriarca, Bean Uí Néill, que no parla anglès, fins al seu besnet de 15 anys, Seamus, que es fa cridar per la versió anglo del seu nom, James. L'estiu del 1979 arriben a aquella illa fictícia dos forasters: un francès, JP Masson, que és vell conegut dels veïns, lingüista entossudat a salvar la llengua irlandesa, i

no hi havia Banc Central. Tot el que teníem era el Vaticà. L'Església catòlica va fer coses extraordinàries a Irlanda, construïnt tot un sistema d'assistència social, però el preu el van pagar les dones irlandeses, els homosexuals, homes i dones, i els nens de qui es va abusar. Va ser un preu enorme”.

A la novel·la, per a sorpresa de ningú, l'anglès i el francès no se suporten. Divideixen el seu territori sense consultar els illencs i alteren la vida del territori. Mentre que Lloyd espera que tots parlïn anglès per a la seva comoditat, Masson es desespera perquè mantinguin l'irlandès. Ell mateix, fill de francès i algeriana, arrossega traumes respecte a la multiculturalitat. “En aquella batalla, Lloyd és utilitari i Masson

“L'Església va fer coses extraordinàries a Irlanda, però el preu el van pagar dones, nens i homosexuals”

creu que la llengua està íntimament unida a l'ànima dels illencs. Però el que ell vol és que l'illa estigui intacta per continuar anant-hi tots els estius. Això és al cor del colonialisme, però també en la indústria moderna del turisme”.

A casa de Magee no parlaven irlandès. Va estudiar-ne les nocions bàsiques obligatòries a escola i no va sentir mai la crida d'aprendre'n, fins fa molt poc. “Estava molt polititzat, no era cool”. Per explicar aquella diglossia es remunta a Enric VIII: “Quan ell va arribar a Irlanda es va assegurar, com tot colonitzador, que la llengua local fos la llengua dels estúpids, els pobres i els analfabets”. La seva filla de 24 anys té una actitud molt més positiva i curiosa cap a la llengua.

La mort d'aquells dos nois que anaven al vaixell amb Mountbatten “va ser un èxit per a l'IRA, però molta gent va pensar: això no va d'una Irlanda unida”. Magee va escriure *La colònia* amb el referons polític del Brexit, després del qual va tornar a la circulació de la llengua irlandesa. Creu que arribarà a veure-la? “Fa falta un moviment potent i suport d'Europa, que ara està per altres coses. És complicat”.